

Projekt

z dnia

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA LUBLIN**

z dnia 16 listopada 2012 r.

w sprawie przyjęcia „Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin”

Na podstawie art. 18 ust.1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity – Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.) – Rada Miasta Lublin uchwala, co następuje:

§ 1.

Rada Miasta Lublin przyjmuje „Aktualizację programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin” stanowiący załącznik nr 1 i 2 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Lublin.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Lublin

Piotr Kowalczyk



Aktualizacja Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin

Lublin, 2012 r.

Aktualizacja Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin została opracowana w ramach realizacji zadań określonych w uchwale Rady Miasta Lublin nr 372/XI/2008 z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin”:

- 1) bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie o jego realizacji,
- 2) okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

Opracował zespół:
Marcin Rycaj
Katarzyna Jackun

Spis treści

1.Wprowadzenie.....	4
2.Cele, zadania oraz wskaźniki monitorowania Programu.....	4
3.Stan aktualny.....	5
4. Rodzaj, stan, ilość i miejsca występowania wyrobów zawierających azbest.....	9
5. Uwarunkowania rozwojowe Programu.....	9
6. Koszty realizacji Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin – stan na 2011 r.....	13



1. Wprowadzenie

19 czerwca 2008 r. Rada Miasta Lublin uchwaliła „Program usuwania azbestu dla Miasta Lublin” (uchwała nr 372/XI/2008 zwana dalej „**Programem**”). Przyjęcie uchwały stanowiło wyraz świadomości występowania w Lublinie wyrobów zawierających azbest, niebezpieczeństwa związanego z nieprawidłowym wykorzystywaniem takich wyrobów oraz konieczności podjęcia działań zmierzających do ich usunięcia.

Trzy lata realizacji Programu umożliwiły na bezpieczne usunięcie i unieszkodliwienie ok. 411 ton odpadów budowlanych zawierających azbest, co stanowi ok. 4% dotychczas zidentyfikowanej całkowitej masy tych wyrobów występujących na terenie Lublina (ok. 7000 ton). W stosunku do ilości wyrobów, których właścicielami są osoby fizyczne wielkość ta kształtuje się na poziomie ok. 12,97%. Procent ten pokazuje, że należy dokonać weryfikacji podjętych działań oraz dokonać analizy możliwości podjęcia nowych działań przyspieszających usuwanie wyrobów azbestowych z terenu Lublina.

Dokument niniejszy aktualizuje dotychczasowe cele i zadania oraz przedstawia rzeczywiste warunki i możliwości ich realizacji. Dostarcza także informacji na temat aktualnego stanu realizacji Programu oraz wskazuje na narzędzia zarządzania procesem usuwania wyrobów zawierających azbest, w tym przepisy prawne, dokumenty programowe oraz dostępny system finansowania.

2. Cele, zadania oraz wskaźniki monitorowania Programu

Cel nadrzędny (główna zasada realizacji Programu):

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez realizację działań zmierzających do usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Lublin do 31 grudnia 2032 r.

Cele główne:

1. Monitorowanie realizacji zadań „Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin”.
2. Edukacja i popularyzacja tematyki azbestowej.
3. Usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.
4. Monitorowanie procesu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest z terenu miasta Lublin.

Zadania:

1. Ocena funkcjonowania Programu, z wykorzystaniem przyjętych wskaźników monitorowania.
2. Sprawozdawczość dotycząca stopnia realizacji zadań Programu.
3. Aktualizacja Programu, w tym określenie warunków realizacji nowych działań.
4. Współpraca z jednostkami wskazanymi w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.
5. Stworzenie programu działań edukacyjnych popularyzujących wśród mieszkańców wiedzę o szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
6. Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów mienia komunalnego, których właścicielem, użytkownikiem lub zarządcą jest Miasto Lublin.



7. Uprzątnięcie „dzikich” wysypisk odpadów zawierających azbest oraz oczyszczenie terenów miejskich i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych.
8. Stworzenie systemu wsparcia finansowego i organizacyjnego dla usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest.
9. Określenie warunków usuwania wyrobów zawierających azbest w celu minimalizacji negatywnych skutków zdrowotnych i środowiskowych podczas demontażu, czasowego magazynowania, przygotowania do transportu oraz transportu wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Lublin.
10. Pozyskanie funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
11. Inwentaryzacja ilości, rodzaju i miejsc występowania na terenie miasta Lublin wyrobów i odpadów zawierających azbest w oparciu o dane ewidencyjne gruntów i budynków.
12. Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów i odpadów zawierających azbest.
13. Utworzenie elektronicznej bazy danych integrującej dane ewidencyjne z danymi inwentaryzacyjnymi.
14. Aktualizacja danych inwentaryzacyjnych w elektronicznej bazie danych.

Wskaźniki monitorowania:

1. Ilość złożonych wniosków o udzielenie usługi usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest.
2. Ilość zrealizowanych wniosków o udzielenie usługi usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest.
3. Ilość uprzątniętych dzikich wysypisk odpadów zawierających azbest.
4. Ilość usuniętych wyrobów i odpadów zawierających azbest.
5. Ilość i rodzaj podjętych działań edukacyjnych i popularyzatorskich.
6. Ilość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań Programu.
7. Koszty realizacji Programu.

3. Stan aktualny

Program został ustanowiony w 2008 r. Szczegółowe zasady jego realizacji określił Prezydent Miasta Lublin w zarządzeniu Nr 686/2008 z dnia 24.10.2008 r. w sprawie ustalenia Zasad świadczenia przez Gminę Lublin usługi usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest z terenu miasta Lublin, realizowanej ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz w sprawie powołania Komisji do spraw rozpatrywania wniosków o zakwalifikowanie do udziału w "Programie usuwania azbestu dla Miasta Lublin", Kluczowe dla funkcjonowania Programu było przyjęcie oraz wdrożenie następujących wytycznych:

1. Gmina Lublin świadczy usługę usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest z pokryć dachowych i ścian budynków.
2. Usługa polega na załadunku, transporcie i unieszkodliwieniu tych wyrobów
3. Realizacja usługi jest zlecona uprawnionemu podmiotowi, w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych.
4. Usługa w całości jest finansowana przez Gminę Lublin.
5. Usługa jest skierowana do osób fizycznych będących właścicielami lub współwłaścicielami niskich budynków zabudowy jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej oraz spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych i innych (w tym przypadku



usługa będzie finansowana ze środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych).

6. Usługa przyznawana jest na wniosek.
7. Warunkiem przyznania usługi jest spełnienie wszystkich przewidzianych Zarządzeniem wymogów, tj:
 - 1) lokalizacja obiektu budowlanego w granicach administracyjnych Lublina,
 - 2) złożenie poprawnie wypełnionego wniosku wraz z wymaganymi załącznikami,
 - 3) zlecenie wykonania demontażu przez uprawnionego przedsiębiorcę w terminie po złożeniu wniosku.

W 2009 roku nabór wniosków odbywał się w dwóch turach: 15 styczeń – 31 marzec 2009 r. i 1 lipiec – 31 lipiec 2009 r..

Kryteria	I tura nabór wniosków 15 styczeń – 31 marzec 2009 r.	II tura nabór wniosków 1 lipiec – 31 lipiec 2009 r.	Razem
Ilość wszystkich złożonych wniosków	78	46	124
Ilość zakwalifikowanych wniosków	65	37	102
Ilość zrealizowanych wniosków	82		
Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	134,38 Mg		
Koszt realizacji Programu	43 135,98 PLN		

Tabela 1. Rok 2009 w liczbach.

Realizacja Programu w 2009 r. stanowiła bazę niezbędnych doświadczeń dla wprowadzenia zmian w istniejących procedurach. Zmiany dotyczyły rozszerzenia zakresu finansowanych zadań oraz zwiększenie komfortu obsługi mieszkańców. Znalazły one wyraz w Zarządzeniu Nr 230/2010 z dnia 08.04.2010 w sprawie ustalenia szczegółowych Zasad realizowania przez Gminę Lublin usługi usuwania odpadów zawierających azbest z terenu miasta Lublin oraz w sprawie powołania Komisji do spraw rozpatrywania wniosków o przyznanie usługi usunięcia odpadów zawierających azbest. Zmiany wytycznych kształtujących funkcjonowanie Programu dotyczyły:

1. Rozszerzono zakres świadczonej usługi jako usuwanie odpadów zawierających azbest z pokryć dachowych pochodzących z demontażu oraz zdarzeń losowych (pożar, wichura, zawalenie się obiektu) oraz oczyszczanie terenów miejskich z odpadów budowlanych zawierających azbest.
2. Określono rodzaje obiektów objętych usługą tj. niskie budynki zabudowy jednorodzinnej zabudowy zagrodowej oraz obiekty małej architektury służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku (śmiećniki oraz obiekty na terenach ogródków działkowych).
3. Uproszczono wzór wniosku.



4. Zrezygnowano z warunku wykonania demontażu przez uprawnionego przedsiębiorcę w terminie po złożeniu wniosku, na rzecz udokumentowania wykonania demontażu, niezależnie od terminu jego wykonania.
5. Zrezygnowano z wyznaczania okresów naboru wniosków, na rzecz naboru ciągłego.
6. Wprowadzono dwuetapową procedurę przyznawania usługi, co wynikało z konieczności przedłożenia przez mieszkańców dokumentów potwierdzających wykonanie demontażu przez uprawnionego przedsiębiorcę.

Rok 2010 w liczbach (**D** – Demontaż, **ZL** – Zdarzenie losowe).

Kryteria	Ilość wniosków		Razem
	Przeniesione z 2009 r.	Złożone w 2010 r.	
Ilość wszystkich złożonych wniosków (D+ZL)	10	91	101
Ilość wniosków złożonych - D	9	72	81
Ilość wniosków złożonych - ZL	1	19	20
Sumaryczna ilość zrealizowanych wniosków (D+ZL)	5	65	70
Ilość zrealizowanych wniosków - D	4	47	51
Ilość zrealizowanych wniosków - ZL	1	18	19

Tabela 2. Ilość wniosków w 2010 r.

Źródła odpadów usuniętych w ramach Programu	Masa [Mg]
Odpady pochodzące z D	80,48
Odpady pochodzące ze ZL	31,21
Razem D+ZL	111,69

Tabela 3. Ilość usuniętych odpadów w 2010 r.

Koszt realizacji Programu	Kwota [PLN]
W zakresie - D	26 436,87
W zakresie - ZL	10 257,71
Razem D+ZL	36 694,58

Tabela 4. Koszty realizacji Programu w 2010 r.



Kolejne dwa lata zdobywania doświadczeń w trakcie realizacji funkcjonowania Programu, zaowocowały w 2011 r. rozszerzeniem świadczonych przez gminę usług o demontaż wyrobów zawierających azbest. Znalazło to umocowanie w Zarządzeniu Nr 399/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 11.05.2011 r. w sprawie szczegółowych zasad realizacji Programu usuwania azbestu z terenu miasta Lublin oraz powołania Komisji do spraw rozpatrywania wniosków o usunięcie wyrobów oraz odpadów azbestowych.

Warunkiem przyznania usługi polegającej na demontażu pokrycia dachowego wykonanego z płyt azbestowo – cementowych, zgodnie z prawem budowlanym, jest posiadanie przez właściciela nieruchomości potwierdzenia wydanego przez właściwy organ architektoniczno – budowlany dotyczącego przyjęcia zgłoszenia zamiaru przystąpienia do wykonania robót budowlanych w zakresie wymiany pokrycia dachowego.

Program obejmował:

1. Demontaż z budynków mieszkalnych (budownictwo jednorodzinne, wielorodzinne) wraz z zapakowaniem, transportem i przekazaniem do unieszkodliwienia;
2. Demontaż z budynków gospodarczych, garażowych wraz z zapakowaniem, transportem i przekazaniem do unieszkodliwienia;
3. Odbiór odpadów zawierających azbest zalegających na posesjach.

Rok 2011 w liczbach (**Dm** – demontaż z budynków mieszkalnych, **Dg** – demontaż z budynków gospodarczych, **O** - odbiór).

Kryteria	Ilość wniosków		
	Przeniesione z 2010 r.	Złożone w 2011 r.	Zrealizowane
Ilość złożonych wniosków	11	106	104
Ilość wniosków złożonych - Dm	0	26	29
Ilość wniosków złożonych - Dg	0	10	10
Ilość wniosków złożonych - O	11	67	65

Tabela 5. Ilość wniosków złożonych w 2011 r.

Źródła odpadów usuniętych w ramach Programu	m ²	Masa [Mg]
Odpady pochodzące z Dm	3651,7	47,742
Odpady pochodzące z Dg	692	8,751
Odpady pochodzące z O	-	108,54
Razem	4343,7	165,03
Całkowity koszt [zł]		79 354,49

Tabela 6. Ilość usuniętych odpadów w 2011 r. oraz koszt usługi



Trzy lata realizacji Programu w zakresie usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest pokazują, że realnym wskaźnikiem przeliczeniowym dla stosowanych jednostek masy i powierzchni jest $1\text{m}^2 = \text{ok. } 15\text{ kg}$.

Poniższa tabela pokazuje efekt ekologiczny realizacji zadania usuwania azbestu z terenu miasta Lublin. Dane dotyczą wyrobów i odpadów zawierających azbest u osób fizycznych, ponieważ osoby te stanowiły grupę docelową działań realizowanych w latach 2009 – 2011 r.

Rok	Usunięty azbest [kg]	Pozostały azbest do usunięcia		Efekt ekologiczny [% usuniętego azbestu]
		[m ²]	[kg]	
2008	-	211 307	3 169 605	12,97%
2009	134 380	202 348*	3 035 225	
2010	111 690	194 902*	2 923 535	
2011	165 030	183 900*	2 758 505	

* - $1\text{m}^2 = 15\text{kg}$

Tabela 7. Realizacja Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin u osób fizycznych.

4. Rodzaj, stan, ilość i miejsca występowania wyrobów zawierających azbest

Według danych posiadanych przez Urząd Miasta Lublin w 2011 r. wynika, że na terenie miasta jest jeszcze ok. 183 900 m², tj. 2 758 505 kg. wyrobów zawierających azbest znajdujących się na posesjach u osób fizycznych. Wyroby zawierające azbest stanowią w większości pokrycia dachowe z płyt falistych (90%) lub płaskich (10%). Największe skupienie wyrobów zawierających azbest w Lublinie występuje w dzielnicy Głusk, Abramowice, Węglin, Sławin i Sławinek. W większości przypadków azbestowe pokrycia dachowe są w II i III stopniu pilności, tzn. wymagają ponownej oceny za rok lub 5 lat.

5. Uwarunkowania rozwojowe Programu

Zmiana uwarunkowań rozwojowych Programu wynika ze zmiany następujących narzędzi zarządzania procesem usuwania wyrobów zawierających azbest:

1. Przepisów prawnych.
2. Środków zarządzania tj. narzędzi ukierunkowujących i inspirujących:
 - 1) dokumenty programowe,
 - 2) system finansowania.

Zmiany te w sposób bezpośredni kształtują warunki funkcjonowania Programu. W zakresie zmian przepisów prawnych, istotnych z punktu widzenia miasta Lublin, należy wymienić obowiązujące od 21 stycznia 2011 r. rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz



wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31). Po raz pierwszy w polskim systemie prawnym został określony termin usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu kraju. W uprzednio obowiązującym rozporządzeniu - Dz.U. z 2003 nr 192 poz. 1876 ze zm. - określono termin wykorzystywania wyrobów zawierających azbest w urządzeniach oraz instalacjach, który nie dotyczył obiektów budowlanych. Brzmienie §2 ust. 2 obowiązującego obecnie rozporządzenia - „Wyroby zawierające azbest wykorzystuje się w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do 31 grudnia 2032 r.” precyzyjnie formułuje horyzont czasowy dotyczący działań dla usunięcia wszystkich wyrobów zawierających azbest, a więc także i tych występujących w obiektach budowlanych.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy przyjąć, że wszelkie działania podejmowane na terenie miasta Lublin w celu usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest muszą uwzględniać perspektywę czasową 31 grudnia 2032 r.

Zmiany innych przepisów (wprowadzone w 2010 r.), w tym przepisów ustawy o odpadach oraz rozporządzenia w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest ukształtowały nowe kierunki zagospodarowania odpadów zawierających azbest. Obecnie dopuszczalne są następujące metody unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest:

1. Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych.
2. Składowanie na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
3. Składowanie na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych.
4. Przetwarzanie w urządzeniach przewoźnych.

Regulacje te zwiększyły możliwości pozbywania się odpadów azbestowych, stworzyły nowy rynek zagospodarowania odpadów, co w perspektywie 2032 r. może przynieść znacząca obniżkę cen usług unieszkodliwiania.

W chwili obecnej jedyną uzasadnioną ekonomicznie metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na składowiskach naziemnych. Wynika to z faktu ograniczonej dostępności innych metod oraz znacznie wyższych kosztów tych usług.

W zakresie zmian dokumentów programowych należy wymienić nowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu. W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „**Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032**”. W dniu 15 marca 2010 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032" określając obowiązujące obecnie brzmienie treści Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Dla potrzeb niniejszego dokumentu istotne są zapisy kształtujące rolę gminy w realizacji zadania usuwania azbestu. Dla budynków jednorodzinnych i gospodarskich oraz oczyszczanie terenu nieruchomości gmina powinna zapewnić:

- 1) wywóz odpadów zawierających azbest na składowisko odpadów niebezpiecznych lub,
- 2) dostarczenie do przewoźnego urządzenia do przetwarzania odpadów zawierających azbest.

Koszt transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest powinien zostać pokryty przez gminę (środki własne, dotacje, pożyczki FOŚ i inne) przy niewielkim udziale środków własnych właścicieli nieruchomości. Koszty nowego pokrycia dachowego czy elewacyjnego w całości pokrywa właściciel nieruchomości.

Program krajowy określa szereg zadań, których realizacja została



przyporządkowana poszczególnym uczestnikom Programu. Dla miasta Lublin znaczenie mają zadania, za realizację których odpowiedzialna jest gmina oraz powiat. Jednostką odpowiedzialną za nadzór nad realizacją tych zadań jest marszałek województwa. W przypadku województwa lubelskiego wiodąca rola marszałka województwa w koordynowaniu i monitoringu realizacji zadań Programu Krajowego nie wyczerpuje katalogu podejmowanych działań. Samorząd Województwa Lubelskiego jako jedyny w kraju realizuje we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego projekt „Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania”. Dla miasta Lublin ma to znaczenie szczególne, ponieważ umożliwia dostęp do narzędzi finansowania zadań Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin.

Dla samorządu gminnego Program Krajowy przewiduje realizację następujących zadań:

1. Gromadzenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl.
2. Przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami.
3. Organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm.
4. Organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie.
5. Inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.
6. Współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania tych odpadów.
7. Współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest.
8. Współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu.
9. Współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Dla samorządu powiatowego Program Krajowy przewiduje realizację następujących zadań:

1. Przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami.
2. Współpraca z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie weryfikacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest.
3. Organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie.



4. Inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.
5. Współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest.
6. Współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu.
7. Współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

W dniu 8 grudnia 2008 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa lubelskiego na lata 2009-2032” będący aktualizacją „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa lubelskiego” (2005). Zgodnie z nim, gmina powinna finansowo zaangażować się w realizację usługi usuwania azbestu, na poziomie nieprzekraczającym 80% kosztów kwalifikowanych związanych z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest.

Istotnej zmianie uległy również możliwości finansowania zadań Programu. Należy wskazać dwa instrumenty finansowe pomocne w usuwaniu azbestu z terenu miasta Lublin tj.:

1. „Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania”,
2. Dotacje na unieszkodliwianie materiałów zawierających azbest ze środków WFOŚiGW w Lublinie we współpracy z NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego NFOŚiGW pod nazwą „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, Część III - Usuwanie wyrobów zawierających azbest”.

W okresie od 1 stycznia 2011 roku do 30 czerwca 2015 roku Samorząd Województwa Lubelskiego będzie realizować we współpracy z samorządami lokalnymi projekt pt. „Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania”. Inicjatywa ta została podjęta w ramach obszaru priorytetowego „Środowisko i infrastruktura”, obszaru tematycznego „Odbudowa, remont, przebudowa i rozbudowa podstawowej infrastruktury oraz poprawa stanu środowiska” Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

O dofinansowanie ubiegać się mogą: osoba fizyczna nie będąca przedsiębiorcą, wspólnota i spółdzielnia mieszkaniowa z terenu gminy, która przystąpiła do projektu, a także: jednostka samorządu terytorialnego z terenu województwa lubelskiego (gmina lub powiat), które przystąpiły do projektu, oraz Województwo Lubelskie będące właścicielem obiektu, na którym znajdują się wyroby zawierające azbest lub działki, na której porzucono odpady zawierające azbest („dzikie wysypiska”). Refundacją objęte zostaną koszty związane z demontażem, odbiorem (załadunkiem, transportem, rozładunkiem) i unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest.

Gmina Lublin zadeklarowała przystąpienie do ww. projektu.

Z zakresie dotacji na unieszkodliwianie materiałów zawierających azbest ze środków WFOŚiGW w Lublinie na podkreślenie zasługuje wysokość kwoty dofinansowania, która wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych obejmujących koszty demontażu, transportu i zdeponowania odpadów na składowisku.



Gmina Lublin co roku składa złożyła wniosek o udzielenie dotacji.

Warunkiem skorzystania w przytoczonych wyżej instrumentów finansowania jest posiadanie pełnej i aktualnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Lublin.

6. Koszty realizacji Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin – stan na 2011 r.

Przedstawione koszty dotyczą przewidywanych sumarycznych nakładów na osiągnięcie celów głównych Programu w perspektywie 2032 r..

Aktualizacja „Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin” będzie dokonywana w okresach dwuletnich, począwszy od 2012 r. (kolejna aktualizacja 2014 r.). Podstawą aktualizacji będą dane z monitorowania i oceny Programu, sprawozdania dotyczące stopnia realizacji zadań, oraz uwarunkowania rozwojowe Programu. Celem aktualizacji jest dostarczenie informacji o aktualnym stanie realizacji Programu, weryfikacja przyjętych celów, zasad, zadań i harmonogramów oraz wskazanie możliwych dróg osiągnięcia przyjętych celów. Koszt jednostkowy zadania - 2 000 zł.

Celem działalności edukacyjnej i popularyzacyjnej dla rozpowszechniania tematyki azbestowej jest dotarcie do mieszkańców Lublina z informacją dotyczącą azbestu, postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz możliwością finansowania usuwania azbestu. Wytycznymi podejmowanych działań będą:

1. Budowa przekazu w sposób zrozumiały, komunikatywny i łatwy do zapamiętania.
2. Osiągnięcie wysokiego stopnia rozpoznania.
3. Osiągnięcie wysokiego wskaźnika perswazyjności przekazu.
4. Osiągnięcie wysokiej częstotliwości kontaktu z informacją.

Niezbędnym jest przeprowadzenie badań pozwalających zidentyfikować grupy docelowe. Dla danych grup docelowych indywidualnie stworzone zostaną narzędzia przekazu o możliwie najniższych kosztach wdrożenia i funkcjonowania, takie jak reklamy, artykuły sponsorowane i specjalne wkładki, które ukazywać się będą w mediach o najwyższym czytelnictwie i oglądalności w danej grupie docelowej. Istotne jest również wykorzystanie form niestandardowych np. gadżety, krzyżówki i inne.

Ważnym narzędziem jest internet. Reklamy i artykuły sponsorowane pojawiające się na stronach lokalnych, aktywność na lokalnych forach dyskusyjnych, tematyczna strona www to niektóre z proponowanych działań.

Wszelkie inne formy aktywności, takie jak konkursy, spotkania, dyskusje, szkolenia, wspomagające skuteczność dotarcia będą realizowane. Roczny koszt zadania 5 000 zł.

Najważniejszym zadaniem Programu jest określenie warunków dla prowadzenia działań związanych bezpośrednio z usuwaniem materiałów i odpadów zawierających azbest. Skuteczna realizacja tego zadania wymaga podjęcia wyżej opisanych działań edukacyjnych i popularyzacyjnych, aby aktywizować posiadaczy materiałów i odpadów azbestowych do zgodnego z przepisami ich usunięcia. Organizowanie usuwania azbestu odbywać się będzie przy wykorzystaniu środków własnych oraz pozyskanych na ten cel środków zewnętrznych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie (załącznik nr 2). Roczny koszt zadania – 200 000 zł.

Narzędziem wspierającym monitorowanie procesu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest jest realizacja zadań obejmujących inwentaryzację, budowę bazy o



wyrobach i odpadach zawierających azbest oraz coroczną aktualizację zgromadzonych danych. Umożliwi to pozyskanie informacji o stopniu realizacji zadań, ocenę funkcjonowania Programu oraz planowanie kolejnych działań. Całkowity koszt zadania – 500 000 zł.

Lp	Cel główny	Odpowiedzialni	Termin	Koszt zadania w PLN (netto)	Źródła finansowania
1	Monitorowanie realizacji zadań „Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin”	Gmina Lublin	2013 – 2032 (co dwa lata)	20 000 PLN	środki własne
2	Edukacja i popularyzacja tematyki azbestowej	Gmina Lublin	2012 – 2032	100 000 PLN	środki własne WFOŚiGW
3	Usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest	Gmina Lublin Właściciel nieruchomości	2013 – 2032	4 000 000 PLN	środki własne WFOŚiGW NFOŚiGW Fundusz Szwajcarski
4	Monitorowanie procesu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest z terenu miasta Lublin	Gmina Lublin Właściciel nieruchomości	2012 – 2032	500 000 PLN	środki własne
Razem				4 620 000 PLN	

Tabela 8. Harmonogram realizacji Programu w perspektywie 2032 roku.



Zasady programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin

§ 1

Cel główny Programu

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez realizację działań zmierzających do usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Lublin do 31 grudnia 2032 r.

§ 2

Usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest

1. Przedmiotem zadania „Usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest” jest usuwanie wyrobów konstrukcyjnych zawierających azbest oraz odpadów zawierających azbest z terenu miasta Lublin.
2. Zadanie będzie realizowane w formie usługi świadczonej przez Miasto Lublin polegającej na demontażu materiałów konstrukcyjnych zawierających azbest oraz transporcie i unieszkodliwieniu odpadów zawierających azbest.
3. Miasto Lublin zleci wykonanie usługi uprawnionemu podmiotowi w trybie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.
4. Miasto Lublin sfinansuje zadanie ze środków własnych, przy udziale środków pochodzących z innych źródeł, w taki sposób, aby udział środków finansowych właścicieli wyrobów i odpadów zawierających azbest był możliwie najniższy.
5. W ramach funkcjonowania Programu odpady będą unieszkodliwiane na terenie województwa lubelskiego.
6. Zadanie nie dotyczy zakupu nowych materiałów budowlanych oraz kosztów robót budowlanych związanych z ich zastosowaniem.

§ 3

Monitorowanie procesu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest z terenu miasta Lublin.

1. Miasto Lublin utworzy bazę danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest występujących na terenie Lublina zawierającą następujące informacje:
 - 1) numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu,
 - 2) rodzaj i ilość azbestu.
2. Miasto Lublin zapewni coroczną aktualizację bazy danych.

§ 4

Szczegółowe zasady realizacji Programu zostaną określone w formie zarządzenia przez Prezydenta Miasta Lublin.

Uzasadnienie

Niniejszy dokument stanowi aktualizację Programu usuwania azbestu dla Miasta Lublin przyjętego uchwałą Rady Miasta Lublin Nr 372/XXI/2008 z dnia 19 czerwca 2008 r., który stworzył ramy odniesienia do działań zwiększających aktywność mieszkańców w usuwaniu wyrobów zawierających azbest poprzez stworzenie instrumentów finansowania wsparcia dla demontażu wyrobów budowlanych zawierających azbest oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest. Głównym celem pozostaje poprawna jakość życia mieszkańców poprzez realizację działań zmierzających do usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu m. Lublin do 31 grudnia 2032 r. w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju. Zaprezentowany został aktualny stan realizacji Programu wraz z weryfikacją przyjętych celów, zadań i harmonogramów rzeczowo – finansowych w kontekście zmian przepisów prawnych, postanowień zawartych w dokumentach programowych przyjętych na szczeblu centralnym i regionalnym oraz dostępności nowych narzędzi finansowania. Aktualizacja szczegółowo omawia nowe wskazane wyżej okoliczności oraz przedstawia możliwe drogi osiągnięcia przyjętych celów.